

Високого суду Ангії. Принцип публічності може включати в себе й інші елементи: наприклад, можливість висвітлення матеріалів справи у пресі (Франція, Словенія), обов'язкове поряд з оголошенням опублікування судових рішень (трудові суди Швеції), відкритість судочинства для сторін (Німеччина).

Список використаних джерел

1. Судебное решение по делу Camprable and Fell от 28 июня 1984 года. // Право и практика Европейского суда по правам человека. // Серия А. № 80. С. 42– 43.
2. Папкова О. А. Принципы гражданского процесса в государствах-членах Европейского Союза // Вестн. Моск. ун-та. 2000. – № 3. – С.64

БУТ І. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного процесу

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ВИДАЧУ ВИКОНАВЧИХ ЛИСТІВ НА ПРИМУСОВЕ ВИКОПАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ

Виконання рішення третейського суду, як і рішення державного суду, є кінцевою стадією захисту прав, свобод та законних інтересів особи, яка зверталася до третейського суду, оскільки інтерес позивача спрямовується не на сам факт виписання рішення третейським судом, а на його подальше реальне виконання. Статтею 55 Закону України «Про третейські суди» встановлено, що рішення третейського суду виконується зобов'язаною стороною добровільно в порядку та строки, встановлені рішенням [1]. В свою чергу порядок примусового виконання рішення третейського суду врегульований Главою 2 Розділу VII-1 Цивільного процесуального кодексу України (далі — ЦПК України), Розділом VII Закону України «Про третейські суди» та Законом України «Про виконавче провадження». Оскільки рішення третейського суду саме по собі не є виконавчим документом, особа, на користь якої ухвалено третейське рішення, повинна легітимувати його у встановленому порядку, для чого протягом трьох років з дня прийняття рішення вона може подати до місцевого суду за місцем третейського розгляду заяву про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду [2].

В ЦПК України не зазначається, як іменуються учасники провадження щодо видачі виконавчого листа на рішення третейського суду,

однак ст. 26 цього кодексу вказує, що у даному провадженні особами, які беруть участь у справі, є: учасники третейського розгляду; особи, які не брали участі у справі, у разі якщо третейський суд вирішив питання про їх права і обов'язки; треті особи; представники вищезазначених осіб. В той же час, ст. 389–11 ЦПК України, визначаючи зміст ухвали, що виноситься по закінченню даного провадження, вказує одним з її елементів «дані про рішення третейського суду, за яким заявник просить видати виконавчий лист». Тобто можна зробити висновок, що особа, яка ініціює дане провадження, іменується заявником, тоді як особу, на яку рішенням третейського суду покладено виконання певного обов'язку, у науковій літературі пропонується називати боржником, виходячи з характеру правовідносин, що виникли між ними у зв'язку з винесенням третейського рішення [3, с. 88]. При цьому логічно, що заявником може бути лише особа, на користь якої винесено третейське рішення, тобто або позивач, або відповідач, зустрічний позов якого було задоволено третейським судом.

Вимоги щодо форми, змісту та доданих документів до заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду містяться у ст. 389–8 ЦПК України, при чому перелік документів, що додаються, є вичерпним. Однак нерідко суди першої інстанції піддають зазначений перелік розширювальному тлумаченню: непоодинокі випадки, коли суди повертають заяви заявникові з тих підстав, що ним не було надано свідоцтва про реєстрацію самого постійно діючого третейського суду, копії статуту та довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України заявника [4]; відсутності листа-пропозиції, адресованого боржнику, про добровільне виконання рішення третейського суду [5] тощо, що не відповідає вимогам законодавства.

Цивільним процесуальним законодавством та законодавством про третейські суди України (ст. 389–10 ЦПК України, ст. 56 Закону України «Про третейські суди») визначений виключний перелік підстав, які зумовлюють відмову у видачі виконавчого листа у даному провадженні. Серед них спірною видається така підстава як непадання третейським судом на вимогу компетентного суду матеріалів третейської справи (таке витребування матеріалів третейської справи здійснюється ухвалою суду, яка відповідно до ч. 2 ст. 13 Закону України «Про судоустрій і статус судів» та ст. 14 ЦПК України є обов'язковою до виконання, а її невиконання має наслідком застосування передбачених законом заходів юридичної відповідальності). У даному випадку логічним заходом реагування на таке порушення було б застосування судом ст. 211 ЦПК України щодо постановлення окремих ухвал, у зв'язку з чим пропонується виключити з ЦПК України та 56 Закону України «Про третейські суди» зазначену підставу, оскільки захист прав сторони третейського розгляду, підтверджених законним рішенням третейського суду, не може ставитися в залежність від неналежного виконання чи

невиконання вимог законодавства будь-якою іншою особою, в тому числі і третейським судом.

В той же час, з метою вдосконалення зазначеного переліку підстав пропонується доповнити його положенням, яке б дозволило суду відмовити у видачі виконавчого документа на підставі невідповідності рішення третейського суду чинному законодавству. Враховуючи те, що зацікавлена особа звертається до суду з заявою, метою якої є в подальшому забезпечення державою примусового виконання третейського рішення, компетентний суд повинен переконатися, що рішення недержавного органу дійсно є законним. При цьому компетентний суд має бути наділений не ревізійними функціями (тобто не переглядати саму справу і третейське рішення, виносити нове рішення чи змінювати його), а контрольними — з можливістю відмовити у видачі виконавчого листа з мотивів невідповідності третейського рішення чинному законодавству.

Список використаних джерел

1. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2004 р. № 1701-IV (із зм. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 35. – Ст. 412.
2. Цивільний процесуальний кодекс України № 1618-IV від 18.03.2004 р./ Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40– 42. – Ст. 492.
3. Стасів Н. С. Цивільно-процесуальний статус осіб, які беруть участь у справах про видачу виконавчого листа на рішення третейського суду / Н. С. Стасів // Право і суспільство. 2015. № 5.2(3). С. 86–90.
4. Ухвала у справі № 755/16603/13-ц від 11.07.2013 року : Дніпровський районний суд міста Києва [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36745570>.
5. Ухвала у справі № 755/20908/13-ц від 13 вересня 2013 року : Дніпровський районний суд міста Києва [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/33481109>.

ВОЛКОВА П. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного процесу, кандидат юридичних наук, доцент

УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У СПРАВАХ ПРО ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ

Відповідно до ст. 45 ЦПК України [1] прокурор має право на звернення до суду, з метою захисту прав та інтересів громадян або держави, таке звернення здійснюється через пред'явлення позовної заяви (заяви) до суду.